1937 ий
24
АПРЭЛЬ
№ 25 (309)
Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-влак, ушныза!

Рвэзэ коммунист

ВЛКСМ
Маробком
дэн
горком
орган

Самокритикэ — пашан эн кӱлэш мэтодшо

Мутат укэ, самокритикэ —чыла пашаштэ эрэак ку чылтшаш важнэ мэтод.„Мланна самокритикэ воздух сэмын, вӱд сэмын кӱлэш" (Сталин). Большэвик самокритикым шарэн, пашаштэ тыпланэн шогымаш дэн шкэм сайэш луктэш тыршэн ӱйэдылмаш, политик шотышто онгыко шоныдымаш ваштарэш кучэдалмаш, тидын дэнэ пырльак большэвик принципиальность да рэвольуцион шижмаш вэрч кучэдалмаш—молодьожлан пэш кугу школ лийын шога. Самокритик шарымэ нэгызэш, тушманым ужмо шудымо большэвизм шӱлышэш кумда молодьожым воспитатлыман.

Тугэ гынат, мэмнан рэспубликысэ йатыр комсомол организацылаштэ самокритикым огыт аклэ, тудым посна вуйлатыш-влак чэр сэмын ончат, критик дэч лӱдыт. Тэвэ Мушмарий лэстранхоз пэлэнсэ ФЗУ што самокритиклан нымогай эрыкым пуэн огытыл, эрэ иншэныт. Комсомол комитэт сэкрэтарь Мутовкин йолташ самокритикым шкак йӧратэн огыл. Садланак туштo комсомол организацэ рэвольуцион шижмашыжым йомдарэн. А тидын дэнэ ФЗУ-со тушман кашаклан шакшэ пашам ышташыш йӧн вэлэ лийын. Тушто ФЗУ начальник Мочалова, завуч Аникин да мастэрской вуйлатышэ Н. А. Симонов тунэмшэ-влакым пуштмашкэ шуныт. Тэний 28 мартыштэ тунэмшэ И. С. Шэрбаков йолташлан мастэрской цэхыштэ дизэльын шкиф дэн рэмэнь коклашкыжэ пӱтырэн колтэныт да пуш тыныт. Тэвэ нинэ тушман кашакым большэвик самокритик дэнэ чарэн лукшаш годым комсомолэц-влак ара лэн, моктэн вэлэ шогэныт.

Марпэдинститут дэн коммунист школышто комсомолэц-влак самокритикым шарымэ нэргэн рэвольуцион шижмашым пӱсэмдаш кӱлмӧ нэргэн общо мут дэнэ формальнэ кычкырэн шуко ангыргылыныт, а чылтак большэвик самокритикым партийнэ принципиальность шот дэнэ шарэн шогэн огытыл. Садланак шкэнышты школыштышт каргымэ, шакшэ буржуазнэ националист кашакым ужын огытыл, ротозэй лийыныт.

„Марий коммун" рэдакцэ пэлэнсэ комсомол комитэт нэргэнат каласыдэ огэш лий. Тыштэ самокритик почотышто лийын огыл. Тидлан лийынак комсомол комитэтын ожнысо сэкрэтарьжэ, „Рвэзэ коммунист" газэтын тошто рэдакторжо Тимофэйэв йолташ троцкист Бажановым моктэн шогэн.

Самокритикым вийангдымэ да класс шижмашым пӱсэмдымэ нэргэн общо мут дэнэ уло йӱкын кычкырымаш дэн формальнэ рэзольуцым луктын ангыргымаш ваштарэш вийан кучэдалаш кӱлэш. Мланна ӱлыл организацэ гыч тӱналын кӱшыл организацыш шумэш принципиальнэ большэвик самокритикым, тушман кэч могай маскэ дэнэ лэвэдалтэш гынат, тудым чарэш луктын кэртшэ самокритикым шарыман. Самокритиклан нымогай прэдэлым ыштыман огыл, тудым пашаштэ эрэак лийын шогымо мэтодыш савырыман.

Сталин йолташын докладшым тунэмына

Мэ, Марий - Пильэмарий пэлучилищыштэ тунэмшэ-влак (Косолапово район), ВКП(б) Рӱдӧ Комитэтын пытартыш плэнумыштыжо Сталин йолташын „Партийнэ пашан ситыдымашыжэ да троцкист дэн моло тӱрлӧ двурушник - шамычым пытарымэ йӧн нэргэн" ыштымэ докладшэ дэн кошартыш мутшым тунэмаш лӱмын тэкущэ политик кружокым почын улына. Тидэ кружокыштак плэнумын пунчалжым, Жданов йолташын докладшым тунэмына.

Потайэв Корий

Шотым шукташ вэлэ тӧчат

Марий АССР главсуд дэн прокуратур пэлэнсэ комсомол организацыштэ Рӱдӧ Комитэт плэнум матэриал тунэммашым формальнэ вэлэ организатлымэ. Сталин йолташын докладшэ нэргэн кум заньатьэ лийшаш ыльэ. Но 15 апрэльыштэ гына ик заньатийым эртарымэ да тыштан шогалмэ. Пэрвой заньатышкат 11 комсомолэц гыч 8 комсомолэц вэлэ толын ыльэ. Комсомолэц влак Сталин йолташын доклад шым кэлгын тунэмаш кӱлэшым аклэн шуктэн огытыл. Садланак заньатийыш чыланат огыт кошт. 16 апрэльыштэ кокымшо заньатьэ лийшаш ыльэ. Но 4 комсомолэц гына толын да заньатьэ кӱрылтӧ.

А. Кириллов.

СОВЭТ УШЭМЫШТЭ

Иул шльуз гоч пэрвой пароход кайэн

17 апрэль кастэнэ Моско—Йул каналыштэ пытартыш кукшо вэрыш—7 шэ дэн 8-шэ шльуз кокла (2,2 киломэтр) участкыш вӱдым пуртымо. Йул дэн Моско энэр иктыш ушнышт. Ындэ 128 киломэтр кутышан канал мучко вӱд пурталтын.

Тидэ кэчынак Йул вэл мучашыштэ 1 №-ан шльуз гоч каналыш пэрвой „Плэханов" пароходым колтымо.

18 апрэльыштэ Моско—Йул каналыш ССР Ушэм ЦИК дэн УССР ЦИК прэдсэдатэль Г. И. Пэтровский йолташ мийэн

Пэтровский йолташ Моско—Йул каналыштэ ончэн коштмыжо нэргэн ТАСС пашайэн дэн мутланымыжэ годым тыгэ каласэн:

„Сооружэнэ пэш чаплэ. Тудо пэш кугу озанлык дэн политик значэньан. Мэмнам тудо утларак куандара: тидым шкэак ыштэна, мэмнан заводна-влак каналлан пэш сложно оборудованьым пуэныт, рвэзэ совэт инжэнэр дэн тэхник-влак строитэльствыштэ пэшам сайын ыштэн кэртмыштым ончыктэныт. Тидыжэ кумылым кугун нӧлта.

Ончыкыжым тыгай задачым шындыман: канал дэн тудын оборудованьыжым моштэн кучылташ кӱлэш, тыгэ строитэльствылан кучылтмо акым пӧртылташ лийжэ". (ТАСС).

Лэнинградыштэ Финлйандий вокзал воктэн В. И. Лэнинлан пӓмӓтник. Пӓмӓтникым В. А. Щуко дэн С. А. Йэвсэйэв ыштэныт.
Фото—Н. Йакофын (сойузфото).

ЛЭНИН КОМСОМОЛЛАН ТРУДОВЫЙ ЙОШКАР ЗНАМЭ ОРДЭНЫМ ПУМО

17 апрэльыштэ Г. И. Пэтровский йолташын прэдсэдатэльствоватлымыжэ дэнэ ССР Ушэм ЦИК прэзидиумын засэданьыжэ лийын. Тидэ засэданьэш ударничэствэ дэн социалист сорэвнованьыштэ тӱнгалтышым ыштымэ Лэнин комсомоллан Трудовой Йошкар Знамэ ордэным пумо.

Ордэным ВЛКСМ Рӱдӧ Комитэтын сэкрэтарьышт Косарэв, Лукйанов, Файнбэрг, Вэршков, Пикина да Васильйэва йолташ - влак налыт.

Косарэв йолташ кӱчыкын тыгэ ойла:

— Лэнин комсомол кугу заслугым ыштымыжлан мэмнан родной правитэльствэ дэч кокымшо ордэным налэш. Лэнин комсомол пэрвой ордэным граждан сар фронтлаштэ чаплэ сэнгымаш ыштымыжлан налын ыльэ. Правитэльствын кумылым пуымыжэ почэш Пэтровский йолташ кучыктэн пумо ордэным, Лэнин комсомол социалист строитэльствэ фронтышто заслугым ыштымыжлан налэш.

Правитэльствэ мэмнан рвэзэ калыкым кугун акла. Миллион дэнэ улшо чаплэ, мужэствэнэ рвэзэ калык тидэ аклымашым кугун аклэн кугэшна. Пэтровский йолташ, мэ тидэ ордэным кугу социалист рэвольуцын чэстьшым аклаш сымынак аклаш тӱнгалына!

Мэмнан ӱмбак тыгэ ончэн, мэмнан пашанам тыгэ шэргын аклышэ правитэльствылан миллионан рвэзэ калык лӱм дэнэ кугу тау.

Вара ордэным Йошкар армий командир дэн политик пашайэн-влаклан, польарник, льотчик, пограничник-влаклан, 1 дэн 21 № ан авиацэ завод пашайэн-влаклан, граждан сар гэрой влаклан, транспорт, кочкыш промышлэнность пашайэн-влаклан да тугак Коларовка—Хабаровск кокла (9 тӱжэмат 764 киломэтр) вэлопробэгыштэ лийшэ колхозник-влаклан пумо.

Г. И. Пэтровский йолташ наградитлалтшэ-влакым саламла.

ССР Ушэм ЦИК прэзидиум тидэ засэданьэшак моло йодышымат ончэн. Тудын коклаштак колхоз гыч йонгылыш лукмылан вуй шимаш ончымо порьадкым ыштымэ. (ТАСС).

15 йэн тунэмдэ ила

„Трактор" колхозышто (Кужэнэр р-н) шагал тунэмшэ дэн тунэмдымэ чылажэ—15 йэн шотлалтэш. Нуным туныктышаш нэргэн комсомол организацат, колхоз прэдсэдатэльат шоналтэнат ончэн огытыл. Туныкташ кӱлэш.

Лаж.

Полышым нальэ

„Кӱшнур" колхоз члэн Иванова Н. (Рончо р-н) шым шочмым ыштэ, ончэн кушт эн. Кызыт тудо 2 тӱжэм тэнгэ кугыжанып полышым нальэ.

И. В.

ЙОШКАР-ОЛАСЭ КОМСОМОЛ АКТИВЫН ПОГЫНЫМАШЫЖЭ

Йошкар Оласэ комсомол актив погынымаш кум кас —20 апрэль гыч 22 апрэль мартэ ВКП(б) Рӱдӧ Комитэт плэнумын итогшо нэргэн йодышым лончылыш. ВКП(б) Рӱдӧ Комитэт плэнумын итогшо нэргэн Вӓзьмин йолташын докладшэ почэш прэныштэ 40 йэҥ ойлэн.

Прэныштэ ойлышо влак Рӱдӧ Комитэт плэнумын пунчалыштым сайлан шотлэн, нинэ пунчал-влак комсомол организацин пашаштыжат программе лийын шогэ, манын палэмдышт. Партийнэ пашаштэ улшо гай ситыдымаш Йошкар-Оласэ комсомол организацыштат кумдан шарлэн. Прэныштэ ойлышо-влак горкомолын тӱҥалтыш организацэ-влакым лушкыдын вуйлатымыжым, бӱрон посна члэнжэ-влакын (Бирьукова, молат) пашам пэш начарын ыштымыштым критиковатлышт.

Ласточкин йолташ чодра тэхник институт комсомол организацыштэ ушэм кӧргӧ дэмократий пудыртылмаш факт улмым ончыктыш.—Факультэтысэ комсомол организацийын сэкрэтарьжым Лэвин йолташым комсомолэц-влаклан шижтарыдэ профсойуз пашаш налыныт. Факультэтысэ комсомол организацэ кок тылзэ нарэ сэкрэтарь дэч посна шинчэн. Санденак организацэ лушкыдэмын. Институтысо комсомол комитэтат, горкомолат т и д ы м ужын огытыл,—манын Ласточкин йолташ ойлыш.

Горкомол ушэм кӧргӧ дэмократийым пудыртылмо ваштарэш кучэдалын огыл. Тидэ пашаштэ нымогай шучкылык укэ манын горкомол пэнгыдын ӱшанэн. Санденак ола кӧргысӧ 54 организацэ гыч 22 организацыштэ комсорг, комитэт сэкрэтарь-влакым вашталтымэ. Шуко вэрэжэ тидэ вашталтылмаш ушэм кӧргӧ дэмократийым пудыртылмо дэнэ эртаралтын.

— Чодра завод пэлэнсэ комсомол организацыштэ комсомол дэлам кид гыч кидыш пуэдэнак нэрат лийныт. Тушто каҗнэ тылзэ йэда комитэт сэкрэтарь-влакым вашталтылын улыт. Мэщэркин комсомолэц-влак ончылан шкэ пашаж нэргэн отчотымат ыштэн огыл. Кызыт комитэт сэкрэтарьлан Кэржакова йолташ ышта. Тудын комсомол паша опытшо укэ, комсомол пашан содэржаньыжым ок шинчэ. Горкомол мланна полшаш сӧрэн ыльэ, но полыш пэш шагал,—маньэ Савэльйэва йолташ.

Йатыр йолташ влак (Шэрбаков, Кротов, Сапожникова, Микин, Иванов, молат) Коммунист школысо комсомол организацэ нэргэн ойлышт. Коммунист школысо комсомол организацыштэ кутырэн эртарат. Нигӧм мобилизатлыдымэ пунчалым возэлат. Большэвик самокритикэ укэ. Бдитэльность нэргэн йара мут шуко лийын, но комсомол комитэт бдитэльностым ӧнлтымашкэ комсомолэц-влакым мобилизатлэн огыл. Комсомол организацин политик шотышто сокыр улмыжлан кӧрак школышто класс тушман, буржуазнэ националист, моральнэ пужлышо-влак озаланэныт.

— Комсомол организацэ ты мартэ учэбнэ часть вуйлатышылан ыштышэ буржуазнэ националист Соловьовым ужын кэртын огыл, тудын шакшэ пашажым лаштыртэн огыл. Троцкист Короткин паша годсо урок гыч политик выводым ыштыдымыжлан лийынак комсомол организацэ тушманым уждэ нэрэн кодын,—Шэрбаков йолташ ойлыш.

Буржуазнэ националист Соловьйов тӱрлӧ сэмын учэбнэ планым кӱрлаш тӧчэн. Тунэммын качэствыжэ, дисциплинэ вэрч йӧршэш кучэдалын огыл. Санденак школышто тунэммын качэствыжэ пэш ӱлнӧ Комсомол отдэлэньыштэ Москвичова, молат пэш начар тунэмыт.

Промсойуз комсомол организацат политик шотышто сокыр лийын. Комитэт сэкрэтарь Толмачэв йолташ ты мартэ промсойузышто ыштышэ буржуазнэ националист Пигалинан шакшэ пашажым шукэртсэк шинчэн шогэн гынат, пытартыш жап мартэ Пигалинан тушман пагажым чарашкэ луктын, пытарэн огыл.

Кӱшнӧ ончыктымо класс шижмаш нӱшкэммэ факт эн пэрвойак политик тунэммэ паша лушкыдо улмо дэнэ умылтаралтэш.

— Марий АССР Исполком пэлэнсэ комсомол организацыштэ политик тунэммэ паша начар кайа. Политучобым чылан огыт кошт, шукышт йамдылалтдэ толыт. Сойузно кэчэ кӱрылтэш,—маньэ Радионов йолташ.

Кожин (Коммунист школ) йолташ,—пропсэминар лӱмлан вэлэ эртаралтэш, шукыж годым кӱрылтэш,—манын ойлыш.

Но горкомол дэн обкомол пашайэҥ-влак политучобын качэствыж вэрч огыт кучэдал, а сэдэньым вэлэ погэн коштыт.

— Горкомолын политучобо отдэл вуйлатышыжэ Малинин йолташ организацылашкэ полшаш огыл, а сведэньым погаш вэлэ коштэш,—манын Хвостов йолташ ончыктыш.

Смирнов йолташ (Аэроклуб) Орликов дэн Малинин йолташмытын пашаштым чот критиковатлыш. Малинин йолташ оласэ осоавиахим совэт прэдсэдатэльын олмэштышыжлан шотлалтэш, но ола организацыштэ осоавиахим пашам йӧршэш ок ыштэ. Горкомол сэкрэтарь Орликов йолташ нымогай комсомол поручэньым ок налгай, маньэ Смирнов йолташ.

Прэныштэ ойлышо йатыр йолташ-влак (Ласточкин, Кудрьавцэв, Фэдотов, Спэранский, Савэльйэва, Музуров, Чистьаков, Эскайэва, молат) горкомол пашайэҥ-влак кабинэтыштэ шинчэн эртарат, а тӱҥалтыш организацылашкэ лэктын полышым огыт пу манмыч. Ӱдрамаш кыд пашалан тунлыктымо школ пэлэнсэ комсомол организацыш горкомол пашайэҥ влак 1936 ийыштат, тэнийат иканат мийэн огытыл, манын Эскайэва йолташ ончыктыш.

— Администрированьэ—горкомолын паша систэмышкыжэ пурэн — маньэ Спэранский йолташ.

Музуров йолташ („Рвэзэ коммунист“) К о м м у н и с т школышто йӱмаш, йэшлаилымаш улмым, обкомолын да горкомолын „Рвэзэ коммунист“ дэн „Йамдэ лий“ газэт-влаким лушкыдын вуйлатымыштым палэмдыш.

Ганэшина, Мамкина йолташмыт оласэ пионьэр организацыштэ улшо ситыдымаш-влак нэргэн ойлышт.

Прэньэ пытымэкэ ВЛКСМ Маробком сэкрэтарь Микин йолташ выступатлыш. Микин йолташ большэвик шижмашым нӧлтымӧ, пионьэр вожатый-влакым ойырымо йодышэш шогальэ. Горкомол комсомол организацым тошто сэмын вуйлата, манын ончыктыш.

Вӓзьмин йолташын кошартыш мутшо дэч вара комсомол актив погынымаш пунчалым лукто. Актив погынымаш шкэ пунчалыштыжэ комсомолын чыла пашажым ВКП(б) Рӱдӧ Комитэт плэнумын пунчалжэ да Сталин йолташын докладшэ нэгызэш молэмдаш кӱлмым, пропагандэ дэн агитацэ пашам вийаҥдаш, большэвик критикым кумдан шарымэ нэгызэш большэвик шижмашым пӱсэмдаш кӱлмым ончыктэн.

■ ■ ■

Май вашэш

Косолапово. Марий-Пильэмарий пэдучилищыштэ тунэммэ-влак Пэрвой май пайрэмлан вийан йамдылалтыт.

Пайрэмым эртараш планым ыштымэ. План почэш май кастэнэ сылнэ кас лийшаш. Кызыт драмкружок члэн-влак постановкым йамдылат. Кэчывалым физкультур выступлэньэ лийшаш.

Корий.

П. ПОСПЭЛОВ

Лэнин да партий ваштарэш Бухарин дэн Рыковын кучэдалмышт

ИСТОРИЙ ОБЗОР

I

Пролэтар диктатур нэргэн йодыш шотышто Бухарин рэвольуцо дэч ончычак Лэнин ваштарэш шогалын. Бухаринын тидэ шотышто посна линийым налмыжэ тудын марксизм дэч кӱрылтмыжым ончыктэн шогэн. 1916 ийыштэ „Интэрнационал молодежи“ журналыштэ Бухаринын Лэнин ваштарэш виктарымэ (Nota Bene манын кид пыштыман) статьажэ лэктын. Ты статьаштыжэ Бухарин пэлэ анархист шонымашым пуртэн, социалист-влак кэрэк могай кугыжанышымат принципиальнэ тушман сэмын ончышаш улыт, манын. „Социалдэмократий кызыт массым в о с п и т а т л ы ш э лийын шуын, йа, кэч мо гынат, тудлан тугай лийман. Кугыжанышлан ш к э н ж ы н принципиальнэ тушман улмыжым тудлан ъэдэ кэрэк кунамсэ дэчат чот палэмдаш кӱлэш“,—манын сэрэн Бухарин. Вообщэ кэрэк могай кугыжанышланат принципиальнэ тушман улмыжым палэмдымэк, Бухарин, сэдыгэ, пролэтариатын диктатуржым укэш шотлымашкэ мунчалтэн волэн. Буржуазнэ кугыжаныш машинам „пудырташ“ манмэ Лэнин тэорий олмэш, тудо кугыжанышым „укэш луктэш“, „пудэштараш“ манмэ пэлэ-анархист тэорийым шарэн.

Бухаринын пэлэ-анархистла ончымашыжым критиковатлэн, Лэнин тыгэ сэрэн:

Анархист-влак дэч мэмнам (*а*) кугыжаныш дэнэ кызыт да (β) пролэтариатын рэвольуцийжэ жапыштэ пайдаланымаш („пролэтариатын диктатуржо“) ойырэн шога — практикылан, кызытсэ жаплан тидэ эн важнэ пункт-влак („тэвэ тидымак Бухарин мондэн!“)[1] Бухарин „каутскианэц-влаким тӱжвак лукмо олмэш, шкэнжын йоҥылышыжо дэнэ нунылан полшэн[2] манын Лэнин ончыктэн.

Мэмнан партийын пӱтынь историйжэ мучкак Бухарин политикэ шотыштат, тэорий шотыштат куктэн. Тудын нэргэн Лэнин 1916 ийыштак тэвэ мом сэрэн:

„Тудо (1) йара мут шаркалымашлан ӱшана да (2) политикыштэ пэнгыдын шогэн чылтак ок мошто.

Сар тудым пэлэ анархист идэйын шӱкалын. Бэрнский рэзольуцым лукшо совэщаньыштэ (1915 ий шошым) тудо тэзисым пуа (мый дэнэм уло!)—вуйэш пиждымэ дэчат алама; шакшэ, пэлэ-анархизм“[3].

1) Лэнинский сборник, т. XIV стр. 257.

2) Туштак, стр. 259.

3) В. И. Лэнин. Сочинения, т. XXIX, стр 229—230.

1925 ийыштэ Бухарин „Рэвольуция права“ сборникэш „К теории империалистического государства“ манмэ статьям пэчэтла. Ты статьям ожно Лэнин „Сборник социалдемократа“ манмэ сборникэш пэчэтлаш налын огыл, йӧрдымыш луктын ыльэ. Лэнин колымо дэч идалык вара Бухарин тидэ статьям пэчэтлэн луктын. Тылэч утларакат, статьаштыжэ вожылдэ палэмдымашым ыштэн, — кугыжаныш нэргэн ӱчашымаштэ Лэнин огыл, а тудо, Бухарин, чын ыльэ,—манын тушто каласэн.

Брэст мир жап (1918 ий фэвраль - март) — пролэтар рэвольуцын эн нэлэ жапшэ ыльэ. Тунам рвэзэ, пэнгыдэм шудымо, оружийдымэ Совэт рэспублик пэш чот вооружатлалтшэ гэрман империализм дэнэ ваш тӱкныш. Брэстский мир—Лэнинын гэниальнэ манэвржэ ыльэ. Тудо совэт властьым пэнгыдэмдышашлан, рэвольуцын вооружонно виижым организоватлышашлан шӱлалтымэ жапым налын йӧнын пуыш. „Шола коммунист“ манмэ фракцийым вуйлатэн шогышо Бухарин дэн Пятаков Лэнинын т и д э манэвржым кӱрлаш тыршэныт. Нуно чынжым прэдатэль рольым модыныт, тудо условийыштэ ӱшан укэан „рэвольуцион сар“ амал дэнэ совэт властьым колымашкэ шӱкэн шогэныт. Нуно чынжэ дэнак шучко, провокацион рэзольуцым луктэдэныт. Рэзольуцылаштэ совэт властьым йомдарымаш лийын кэртмын... „кӱлэшлыкшэ“ нэргэн ойлалтын!

Моско областьысэ бӱрон 1918 ий 24 фэвральысэ рэзольуцыштыжо лач тэвэ тыгак сэралтын ыльэ:

„Тӱньамбал рэвольуцын интэрэсыжлан кӧра мэ ындэ лач формальнэ лийын шогышо совэт властьым йомдарымаш лийын кэртмашкат кайаш кэлшэна“.

Шкэныштын авантьурист политикышт влак дэнэ „шола“ коммунист-влак империализмлан тудын задачыжым шукташ—рвэзэ Совэт рэспубликым пиктэн пушташ полшэныт. Мирым ыштымэ ваштарэш шкэныштын кучэдалмышт дэнэ „шола“ коммунист-влак „чынжэ дэнэ гэрман империализмлан полшэныт да Гэрманийыштэ рэвольуцылан кушкашыжэ, атыланашыжэ мэ-

Мэмнан политик тунэммэ пашана

Красногорский лэсозавод пэлэнсэ комсомол комитэт 1936 ийыштэ ВКП(б) историй тунэммэ кружокым почо. Тидэ кружокын пропагандистшылан ВЛКСМ комитэт мыйым шогалтыш.

Мыйат пропагандэ пашам кугу кумыл дэнэ ышташ тўӈальым. Пропагандист лийаш — тидэ пэш кугу чэсть. Садлан мый тидэ пашам чот аклэм, сайын шуктэн шогаш тыршэм.

Кызыт мыйын кружокышто 8 комсомолэц тунэмэш. Нуно чыланат шкэныштым большэвизмын историйжэ дэнэ куралангдымашым эн тўӈ пашалан шотлат. Садлан тунэмаш (ончыктымо жапыштэ вараш коддэ коштыт, чыланат конспэктым ыштат.

Кузэ мый пропагандэ пашам ыштэм? Тэмым тунэмаш пумо годым, ончычын тудо тэмын тўӈ содэржаньыжым рвэзэ-влаклан сайын каласкалэм. Варажым кодшо заньатыштэ ойлымо тэмэ дэн кумда кутырмашым эртарэна. Мый заньатыш эрэак сайын йамдылалтын толам. Партийын историйжым тунэммэ ВЛКСМ Рўдӧ Комитэтын у программыштыжэ ончыктымо литэратурым чыла лудын толам Партийын историйжым кэлгынрак тунэмашлан ик Кноринын книгажэ гына шагал, садлан тунэммаштэ Лэнин дэн Сталинын возымо книга-влакым кучылтмаш кугун пайдалэ. Ты шотышто комсомолэц-влак Лэнин дэн Сталинын 3 томан книгам да Сталинын „Вопросы ленинизма“ книгажым кумдан кучылтыт.

И. Лоскутов дэн М. Зобродина йолташмыт тунэммаштэ моло комсомолэц-влаклан эн сай примэрым ончыктэн шогат. Нуно пропагандистын йодышыжлан раш, кэлгын вашмутым пуат.

Политик тунэммаштэ комсомолэц-влакын активностьыштат кугун кушкэш, политик палымашыштат кумдангэш. Тэвэ Г. Стэпанов йолташ ончычын нымогай погынымашыштат огэш выступатлэ ыльэ, а кызыт погынымашлаштэ эрэ выступатла, комсомол пашам вийангдаш кўлэш ойым пуаш тунэмын. Кызыт Стэпанов йолташ шкэ пропагандист лийын. Тудо заводышто политграмот школым вуйлата

Пропагандист Смирнов йолташ.

Лоскутов йолташат погынымашыштэ выступатлаш аптырана ыльэ. Кружокышто тудо шукылан тунэмэ, ончыкыжымат тунэмэш. Кызыт Лоскутов ик активнэ комсомолэцлан шотлалтэш. Цэховый комсомол организацын сэкрэтарьжэ, адак заводысо комсомол комитэт члэнлан шогэ. Тыгак Шабрухин йолташ кызыт Мушмарий ФЗУ-што политграмот школым вуйлатэ, тудат мыйын кружокыштак кушкын.

Тэвэ тыгэ мэмнан кружокышто айдэмэ-влак кушкыт.

Но ситыдымашат лийэдэныт. У программыш вончымо годым кутырмашым йокрокын эртарэна ыльэ. Ик заньатьэ кўрылтын. Тэвэ нинэ ситыдымаш-влакым мэ пытарэн толына. Кызыт заньатым кугу активность дэнэ эртарэна.

Пропагандист—Смирнов Н. А.

Комсомолэц-влаклан выпуск лийэ

Косолапово. Райкомол пэлэнсэ политграмот школышто 19 комсомолэц тунэмэ. 8 апрэльыштэ политграмот школ программым шуктыш. Пропагандист Ворончихин комсомолын ўшанэн пумо пашажым сайын ыштэн. Тудо политзаньатыш эрэ йамдылалтын кошты, заньатым иканат кўрлын огыл.

15 апрэльыштэ политграмото кружокышто тунэмшэ 19 йолташ-влаклан выпуск лийэ 19 комсомолэц гыч 13 комсомолэц-влак программым тўрыс шуктэныт. Воронцов, Бэлов, Клабуков йолташмыт политик пинчымашыштым нӧлтышаш вэрч чот тыршэныт. Нуно заньатылан сайын йамдылалтыныт. Но тидын дэнэ пырльак начар тунэмшэ-влакат ылыч. Тэвэ Смэтанин, Чулкова, Романов йолташмыт политзаньатылан начар йамдылалтмышт дэнак программым умлэн шуктэн огытыл. Сандэнэ 6 комсомолэцым комиссэ политграмото школэшак кодаш манын пунчальэ. А моло 13 комсомолэцым партий историйым тунэммэ кружокыш кусарымэ.

Рудаков.

КОМСОМОЛЭЦ-ВЛАК РАЙКОМОЛЫМ КРИТИКОВАТЛАТ

13 апрэльыштэ Параньга район рўдысӧ комсомолэц-влакын погынымаштышт лийэ Погынымашкэ 115 комсомолэц толын ыльэ. ВЛКСМ Марий обком плэнумын итогшо нэргэн райкомол сэкрэтарь Бушков йолташ докладым ыштыш. Прэньыштэ ойлышо 25 йэӈ кокла гыч шукыжо райкомолын пашажым критиковатлышт.

— Партий историйым тунэммэ кружокыш чыла комсомолэц-влак огыт кошт. Тэвэ пэлэ кыдалаш школышто туныктышо-влак Мажэтдинов, Шакиров, Романов йолташмыт политзаньатыш коштмашышт укэ, —манын Ганэйэв йолташ ойлыш.

Параньга пэлэ кыдалаш школ пэлэнсэ политграмото школым вуйлатышэ Садиков тунэммын качэствыжэ вэрч огэш кучэдал, тунэмшэ-влакышт конспэктымат огыт ыштэ.

Рик пэлэнсэ тўӈалтыш комсомол организацын комсоргшо Соловьйов курсыш тунэмаш каймыж годым комсомол озанлыкым нигӧлан каласыдэ комсомол члэнын кандидатшэ Шарадэйэвлан вэлэ пуэн кодэн. Рик пэлэнсэ организацыштэ комсорг Соловьйов комсомол погынымашым коккум тылзылан ик кана вэлэ эртара. Тидэ организацыштэ улшо комсомолэц-влак Йэмэльйанов, Пэтухов политикым огыт тунэм. Соловьйов члэн оксам 1936 ий сэнтьабрь годсэк шкэ кўсэныштыжэ коштыктэн. Комсомол озанлык порьадкыштэ огыл.

Райкомол пэлэнсэ комсомол организацыштэ 7 тылзэ годсэк комсомол погынымаш лийын огыл. Комсорг Гвоздиков нымом ок ыштэ. А райкомол пашайэӈ-влак Гвоздиковлан огыт полшо.

Чыла нинэ уда пашам райкомол ужэш гынат, пытараш ок тыршэ, тўӈалтыш организацылан ок полшо. Райкомол пашайэӈ-влак шкэштат примэрнэ огытыл. Политучобо отдэл вуйлатышэ Ганэйэв йолташ шкэ пашажлан вуйын ок шого, комсомолэц влакын кузэ тунэммыштым ок тэргэ, шкэжат лўмлан вэлэ тунэмаш коштэш, конспэктымат возымашыжэ укэ, манын комсомолэц-влак ончыктышт.

Афанасьэва.

шайэныт“ 4), манын Лэнин вигак ончыктэн.

Лэнин ваштарэш „шола“ коммунист-влакын кучэдалмашышт тидлэчат кугу осалланымашкэ шуын. Лэниным арэстоватлаш да „шола“ коммунист дэн шола эсэр правитэльствым ышташ вигак заговорым ыштымэ нэргэн шола эсэр-влак Бухарин да Пӓтаков дэнэ ваш-ваш кутырымашымат эртарэныт. Контррэвольуцион заговорщик-влак Совнарком прэдсэдатэльлан Лэнин олмэш Пӓтаковым шогалташ шонэныт. Шола эсэр-влак дэнэ тыгай прэступно ваш-ваш кутырымаш лиймым Бухарин 1924 ийыштэ шкак признатлэн (1924 ий 3 йанварьыштэ лэкшэ „Правдам“ ончо).

Партий дэн Лэнин ваштарэш кучэдалмыштым „шола“ коммунист-влак Троцкий дэнэ иктыш ушнэн эртарэныт. Троцкийат тыныслык ыштымэ пашам прэступно кўрлаш тыршэн. „Шола“ коммунист-влак коклаштэ варарак троцкист лийын партий ваштарэш выступатлышэ йэӈ-влакат йатыр ылыч (Пӓтаков, Радэк, Прэображэнский, молат). „Шола“ коммунист-влак Брэстский мирым ыштымэ шотышто партий ваштарэш пэш чот кучэдалыныт. Тидат вэлэ огыл. Нуно пролэтар диктатурым пэӈгыдэмдымэ ваштарэшат, социалист строитэльствын пэрвой ошкылжо ваштарэшат кучэдалыныт. Тыныслык дэч вара тидэ пашам улыжат Лэнинын вуйлатымыж дэнэ гына партий ыштэн шогыш.

„Шола“ коммунист-влакым Лэнин „орышо тыгыдэ буржуа-влак“ манын лўмдэн. Социалист озанлыкым организоватлымэ, паша дисциплинэ, йэдиноначалий, паша ыштымылан сдэльнэ шот дэнэ тўлымӧ, учот, контроль да моло йодыш-влак шотыштат Бухарин дэн моло „шола влак“ Лэнин ваштарэш шогэныт. Нунын тыгай выступлэньыштышт пролэтар дисциплиным тушманла ончышо тыгыдэ собствэнник-влакын социальнэ природышт пэш раш койын толын.

VII дэн VIII партийнэ сйэзд-влак коклаштэ Бухарин мэмнан партий дэн Лэнин ваштарэш пэш важнэ йодыш шотышто—партийын программыжэ шотыштат лэктын ойлэн.

Партий программэ нэргэн ўчашымашын тўӈжӧ могай ыльэ? Бухарин товарнэ производство да кризис лончылымашым программэ гыч луктын шуаш, тидын олмэш „йандар импэриализм“ лончылымашым пурташ ойым пуэн. Импэриализм эпохышто посна капиталист эллаштэ капиталист стройын тўӈ вашкэлшыдымашыжэ (конкурэнцэ, кризис) „пытэн шуын“, манын Бухарин шотлэн. Тэвэ тыгай ойыштыжо „организованнэ капитализм“ манмэ пурла оппортунист тэорийын нэгызшэ пышталтын ыльэ. Ўчашымаштэ программэ нэргэн Бухарин 1917 ийыштак тыгэ сэрэн:

„Ожнысо шала, тыгыдэ улшо да нэорганизованнэ капитализм организованнэ капитализм дэнэ вашталтэш“. („Спартак“ журнал, № 2, 6 стр.).

Умбакыжэ Бухарин вигак мэньшэвикла ойлымашкэ шуын: импэриализм эпохышто капиталистла ваш-ваш кыл кучымашын у типшэ ик эл рамкыштэ капиталист общэствын вашкэлшыдымашыжым пытара, манын

„Крушение капитализма“ статьаштыжэ Бухарин тыгэ йодын сэра: „Капиталистла ваш-ваш кыл кучымашын ты у типшэ капиталист общэствын вашкэлшыдымашыжым пытара мо? Эн ончычак, тудо кызытсэ производствын анархийжым пытара мо? Умбакыжэ тудо нимо вожылдэ тыгай вашмутым пуа „Кугыжаныш организацын рамкыштыжэ гына, вэс сэмын жэ, капиталист отэчэствын рамкыштыжэ гына ойлымо годым, тидэ нэргэн тыгэ каласаш лийэш: да, тудо вашкэлшыдымашымат, анархийымат пытара“ („Спартак“ журнал, № 10, 6 стр.).

„Йандар импэриализм“ манмэ Бухаринын тэорийжылан торэш ойлышыла, партийын VIII сйэздыштыжэ Лэнин тыгэ каласэн:

„Капитализмын тўӈ базыж дэч посна йандар импэриализм нигунамат лийын огыл, нигуштат укэ да ончыкыжымат нигунам огэш лий. Тидэ—синдикат, картэль, трэст влак нэргэн, финансовый капитализм нэргэн мо ойлалтмым чылажымат йоӈылыш чумыр ушэн шындымаш. Тунам финансовый капитализмым тыгэ сўрэтлэныт: пуйто тудын йымалнэ тошто капитализмын нимогай нэгызшат укэ..

... Программым Бухарин йолташ шонымо сэмын сэраш гын—тыгай программэ йоӈылыш лийэш“ 5).

Бухаринын чакныдэ кучэн шогымо „йандар импэриализм“ манмэ антилэнин тэорийжэ гыч „организованный капитализм“ манмэ бухаринский пурла оппортунист тэорий кушкын. Ты тэорийжэ Бухариным мэньшэвик II интэрнационал дэнэ ик шочшо ыштэн.

Программэ нэргэн кэӈашымэ годым да тыгыдэ крэсаньык озанлык гыч капиталист элэмэнт-влакын кушкын лэкмышт нэргэн ўчашымэ годым Бухарин Лэнин ваштарэш лэктын ойлэн.

Тыгыдэ собствэнник крэсаньык озанлык гыч капиталист элэмэнт-влакын кушкын вэртшашыштым чакныдэ укэш шотлымаштэ Бухаринын „кулак тыныслык социализмыш кушкын савырна“ манмэ пурла оппортунист тэорий вожшым, крэстьйанствым социалистла молэмдэн ышташ кўлэшыжэ укэ манмын вожшым ужаш лийэш.

4) В. И. Лэнин. Сочинения, том XXII, стр. 307.

5) В. И. Лэнин. Сочинения, том XXIV. стр. 131, 132.

(Умбакыжэ 4-шэ могырыштэ).

Лэнин да партий ваштарэш Бухарин дэн Рыковын кучэдалмышт

(УМБАКЫЖЭ)

Тидым паләмдаш кӱләш: партийын VII сйездыштыжә программ нәргән канғашымә годым Бухарин пролэтар кугыжанышын йуванидә пытышашыжым увәртараш тәмлән. Ты ойжо тудын сар годымсо йонгылышыж дәнә кылдалтын. Тунам тудо пролэтариатын диктатуржо ваштарәш ойлән ыльә. Бухаринлан ваштарәш ойлышыла, Лэнин тыгә каласән:

„Кугыжанышын пытышашыжым ончылгочак увәртарымаш — историй пәрспэктивым пудыртымаш лийәш“ 6).

Партийын VIII сйездыштыжә программ нәргән канғашымә годым Бухарин национальнә йодыш шотышто Лэнин ваштарәш ойлән.

Лэнин дән Сталин национальнә йодыш шотышто большэвик-влакын программнә ончымашыштым пролэтар рәвольуцо тәорийын ик ужашыжә сәмын лончылән ыштәныт. Лэнин Сталинын национальнә политикышт дәч посна ССР Ушэмыштә Кугу пролэтар рәвольуцын сәнгымашыжә, социализмын сәнгымашыжә ок лий ыльә.

Бухарин дән Пӓтаков сар ийлаштӓк Лэнин ваштарәш ойләныт. Нуно империализм эпохышто националнә йодышын значэньыжым укәш луктыныт. Тидын дәнә нуно рәзәрвым, ындыралтшә әлласә национальнә-утаралтмә движэньын рәвольуционно лийшашыжым корангдән шогәныт, практикыштә пролэтар рәвольуцым посна кодән ойрымашкә да сәнгалтмашкә шупшыныт. Бухарин дән Пӓтаковын ойыштым Лэнин „марксизмым онгарән ыштымә карикатур“ манын лӱмдән.

Партийын VIII сйездыштыжә Бухарин тыгә каласән: нацийвлакын шкә әрык дәнә илаш правашт улмо нәргән большэвизмын лозунгшо пролэтар диктатурын принципшылан торәш шога, манын.

1921 ийыштә профсойузвлак нәргән ӱчашымаш годым Бухарин адак Лэнин ваштарәш шогаләш. Паләтидә ӱчашымашым Троцкий тарватән. 1921 ий тӱнгалтышын нәлә условийыштыжә тидә ӱчашымаш мәмнан партийлан кугу зийаным кондыш, кризисым ыштыш. Бухарин тидә ӱчашымаштә пәрвойжо шкә ӱмбәкыжә „буфәр“ рольым нальә. Но ч ы н ж э тудо Троцкийын сойузникшә лийын, Лэнин ваштарәш кучәдальә. Бухарин ӱчашымашым прәдатәльла ылыжтән шогән. Лэнин манмыла, тудо „буфәрный карасиным“ пыштән шогән.

Бухаринын тәзисыштыжә анархосиндикалистла тай ыштмаш угыч тӱжвак лэктә. Пролэтар диктатур нәргән Лэнин дәнә шукәртак кәлшыдымә лиймәк, профсойуз нәргән ӱчашымаштә Бухарин озанлык организацэ-влак шотышто партийын вуйлатән шогымо рольжым укәш лукташ тӱнгальә. Тудо тыгә тәмлыш: профсойуз влак озанлык главкыш „обӓзатәльнә“ мавмә кандидатур-влакым шогалтышт, нуным партийлан пәнггыдәмдаш пуманат огыл, маньә. Коммунист партийын партийыштә шогыдымо пашазә-влакым вуйлатән шогымыжым, шәмәр массым йатыр жап туныктымо да воспитатлымә пашажым (коммунизмын „школжым“) Бухарин укәш шотлән.

Бухаринын позицыжә нәргән Лэнин тыгә сәрән: „... идэй шотышто эн кугыя тайныштмаш—Бухаринын да К°-н тәзисшә-влак улыт... Тидә — коммунизм дәч пӱтыньәк кӱрылтмаш да синдикализмын позицышкыжә кусынмаш“ 7).

Партий ваштарәш фракционно кучәдалмашын обйәктивнә логикыжә да коммунизм дәч тайнымашәш ӱскыртланән чот шогымашыжә Бухариным пәш кугу выньәмыш пуртән кәртәш, манын Лэнин Бухариным ончылгоч шижтарән.

„Коммунизм дәч тәорий шотышто йонгылыш да политикә шотышто олталалтын тайнымыжым Бухарин мыньарак аралән шогаш тӱнгаләш... тунарак ӱскыртланымын саскажә осалрак лийәш“ 8).

1920 ийыштә Бухаринын „Экономика переходного периода“ лӱман кнагажым Лэнин шкәнжын паләмдымаштыжә чот критиковатлән, тудо кнагаштә марксист, диалэктик подход укәлыкым, Бухаринын богдановский схоластикыжым почын пуэн.

Колымыж дәч изиш ончычрак Лэнин Бухаринлан адак ик шижтарымашым ыштән. „... Тудын тәорий шотышто умлымашыжым,— Бухарин нәргән Лэнин сәрән,—пӱтыньәк марксистскийлан шотлаш пәш йӧсӧ. Тушто мо гынат схоластичәский уло (тудо диалэктикым нигунамат сайынак умлән огыл манын шонәм)“.

Но Бухарин Лэнинын тидә шижтарымашыжым колыштын огыл. Марксизм дәч, коммунизм дәч ожно тайнән шогымыжо пурла кулак тайнымашын идэологийжлан нэгыз лийә.

* * *

Пурла тайнымашын вэс лидәржә—Рыковат Лэнин да партий ваштарәш ик кана вәлә огыл кучәдалын. Рэакцэ ийлаштә Рыков чыла антипартийнә группо шотышто—ликвидатор, Троцкий, „отзовист“ шотыштат примирәнэц позицым кучән шогән. Камэньәв, Зиновйәв, Томский да моло влак дәнә пырльа Рыковат тидә антипартийнә группо-влак ваштарәш кучәдалашыжә Лэнинлан мәшайән шогән, моло примирәнэц-влак дәнә пырльа Лэниным прәдатлән толын.

1917 ий апрәльысә конфәрэнцыштә Камэньәв дәнә пырльа Рыковат Лэнинын апрәльысә тәзисшә ваштарәш, буржуазнә-дәмократ рәвольуцын социалист рәвольуцыш куцкын савырнымыжым ончыктән шогымо партий линий ваштарәш ойлән. Российыштә социалист рәвольуцо лийшашлык огыл, манын Рыков вишак каласән. „Социалист пәрәворотын кәчыжә кувәч лэктәш?—йодын Рыков.—Чыла условий шотышто, обыватэльский уровэнь шотышто,—манын тудо,—социалист пэрэворотым тӱнгал пумаш мэмнан ок лий, манын мый шонэм. Тидлан мэмнан вийна, обйэктивнэ условийна укэ“. (Седьмая („апрельская“) Всероссийская и Петроградская общегородская конференция РСДРП(б), Партиздат, 1934 г, стр. 93).

Апрәльысә конфәрэнцыштә Рыковын койышыжым Лэнин „марксизм дәч кӱрылтмаш“, „марксизмым онгарымаш“ манын лӱмдән.

Рыков октьабрь восстаньә годымат Лэнин да партий ваштарәш кучәдалын. Тудо Октьабрь рәвольуцо ваштарәш лийын. Октьабрь пәрәворот дәч вара Камэньәв да Зиновйәв дәнә ушнән Рыков пролэтар диктатурым буржуазнә дәмократий рәльсыш кусараш тыршә. Рәвольуцион пашам чараклән, нуно правитэльствыш мәньшәвик дән пурла эсәр-влакым пурташ тыршат, тидә нәргән п а р т и й л а н ультиматумым пуат, социалист рәвольуцо дәч отказатлаш трәбытлат. Партий Рӱдӧ Комитэт 1917 ий 15(2) нойабрыштә лукмо рәзольуцыштыжо нунын прэступно лӱнгән шогымыштым осаллан шотлән да тыгә паләмдән: „Рӱдӧ Комитэт кӧргыштӧ лийшә опозицэ большэвизмын чыла тӱнг позицыжә дәч да вообщэ пролэтар класс кучэдалмаш дэч пӱтыньэк коранэш, Российыштэ социалист рэвольуцо лийын кэртдымэ нэргэн чылтат марксистский огыл мутым уэш пачаш каласа“ 9). Тидә рәзольуцым Лэнин сәрән. 1917 ий 17(4) нойабрыштә Рыков Рӱдӧ Комитәт состав гыч да правитәльствә гыч, наркомвнудәл пост гыч лэкмә нәргән зайавләньым пуа. Лэнин Рыковын тидә позорно пашажым дәзәртирство да штрэйкбрэхәрство манын клэймитлән.

(„Правда“ газэт гыч).

(МУЧАШ ВЭС №-штэ ЛИЙЭШ)

6) В. И. Лэнин. Сочинения том XXII, стр. 365.

7) В. И. Лэнин. Сочинения, том 26, стр. 92.

8) Туштак, стр. 149.

9) В. И. Лэнин. Сочинения, том XXX, стр. 360. Мый шэмэмдэнам —П. П.

Эмәков тӱнгалтыш школышто отличнә тунәмшә влак (Сотнур р-н). Нуно чыланат 4-шә классыштә тунәмыт. Покшәлнә школ вуйлатышә Байбулатов йолташ шинча.

Сай драмкружок

Кужмарий йал совәт кӧргыштӧ (Ронго районв) эн сай драмкружоклан „Тӱнгалтыш“ колхозын драмкружокшо шотлалтәш. Кружокым комсорг Фурзиков йолташ вуйлата. Драмкружок члән-влак Рӓбинин С., Загайнов С., Рьабинин Ал. сай модыт.

1936 ий гыч 1937 ий апрәль тылзә мартә 40 постановкым шындымә. Кызыт драмкружок пәрвой майлан йамдылалтәш.

И. Вачий.

Кӱкшӧ шурно вэрч кучэдалшэ звэна

„Пайгатнур“ колхоз пәләнсә комсомол организацэ (Морко район) кӱкшӧ шурным налшаш вәрч кучәдалшә 8 йәнган комсомол звәнам ыштән. Звәнам комсомоләц Афанасьәв Кирил вуйлата. Тидә звәналан 2 гәктар посна мландә участкым пӱчкын пумо. Агротәхник план почәш тушко кыньәм ӱдаш ыштымә.

Алэксэйэв.

Тӱр тӱрлымӧ кружок

„У Кой-Сола“ колхозышто (Шәрнур р н) тӱр тӱрлымӧ кружокым почмо. Кружокыш чылажә 15 ӱдыр возалтын. Кызыт нуно тӱрым тӱрлат.

И. П. Иванов.

67 у тракторист

Шәрнур МТС пәлән тракторист влакым йамдылымә 4 тылзаш курсым почмо ыльә. 30-шо мартыштә курс шкә пашажым пытарыш, чылажә 67 йәнг, тужәч 27 ӱдыр трактористлан тунәм лэктыч.

Кид.

Журналым луктыт

Кужмарий пәлә кыдалаш школышто тунәмшә-влак (Ронго район) „У пәләдыш“ лӱман сылнымутан журналым луктыт. Журналыш ойлымашым, почәламутым, шарадым сәрән шогат. Журнал ик тылзылан ик кана лэктәш.

З. Рэчкин.

Комсомолэц-влак библиотэкым почыч

Сотнур район „7 с'езд Советов“ колхоз пәләнс комсомол организацэ колхозэш библиотәкым почое Комсомоләц-влак книгам шкә погәныт. Кызыт библиотәкыштә Карл Марксын, Ф. Энгәльсын, Лэнинын, Сталинын кнагашт, Испаний нәргән, коммунист партий историй, комсомол да моло нәргәнат йатыр кнага уло. Комсомоләц, комсомолышто шогыдымо рвэзә, ӱдыр-влак библиотәк гыч книгам налын, лудын шогат.

А. Кириллов.

Борисов сай туныкта

„А з н у р“ колхозышто (Ронго р н) шагал тунәмшә дән йӧрпэш тунәмдымә-влакым А. С. Борисов йолташ туныкта. Чылажә 14 йәнг тунәмәш.

Борисов йолташ нуным Пәрвой май пайрәм мартән туныктән лукташ сӧра.

Энгэрский.

Газэтым шарэм

Мый, „Рвэзэ коммунист“ газэтын йункоржо Рәчкин З., март тылзыштә 11 экзэмплар „Рвэзэ коммунист“ газэтым шарышым. Газэтым кызытат шарэм.

З Рэчкин.

200 тэнгэ

Акмарин колхозышто (Киров область, Пижанкә р н) осоавиахим организацэ уло. Кызыт тидә организацэ колхозник-влак коклаштә чылажә 200 тәнгәаш 11-шә ОСО лотәрәй билэтым шарән.

А. Йэштубайэв.

Нормым сдатлат

Шукәртә огыл Кужмарий пәлә кыдалаш школышто (Ронго р-н) чылажә 10 тунэмшэ „БГСО“ значоклан нормым сдатлыш.

Загайнов.

Врид. отв. рэдактора— П. И. ТЭМЭРЭШЭВ.

Упол. Марлита № 58. Тираж 2720 экз. Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком дэн горком орган. Савыктышэ „М. К,